

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 670/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **GAMIKO s. r. o.**, Pri starom letisku 1, Bratislava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Korytár s. r. o., Sladovnícka 13, Trnava, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/363/2018-929 z 29. októbra 2019, uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/129/2021 z 29. mája 2023 a postupom Okresného súdu Galanta v konaní sp. zn. 10C/391/2007, Krajského súdu v Trnave v konaniach sp. zn. 10Co/52/2010 a sp. zn. 23Co/687/2014 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach sp. zn. 2Cdo/163/2017 a sp. zn. 2Cdo/129/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a na súd zriadený zákonom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutiami všeobecných súdov v civilnom spore, ktoré žiada zrušiť. Okrem toho žiada vysloviť porušenie základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupmi súdov vo všetkých inštanciách jeho civilného sporu a priznať finančné zadosťučinenie 20 000 eur.

II.

2. Okresný súd rozsudkom z 13. februára 2013 zamietol žalobu sťažovateľa z októbra 2007, ktorou sa najprv právny predchodca sťažovateľa a následne sťažovateľ proti žalovanému mestu domáhal náhrady škody spôsobenej porušením predkupného práva. Bez sporu bolo, že v prospech oprávneného bolo zmluvou o nájme dojednané predkupné právo k pozemkom. Na majetok

tohto oprávneného bol vyhlásený konkurz, pričom správca konkurznej podstaty mestu oznámil, že predkupné právo patrí do konkurznej podstaty. Uznesením mestského zastupiteľstva žalovaného však bol schválený prevod pozemkov na tretiu obchodnú spoločnosť, a preto mesto oprávneného z predkupného práva vyzvalo, aby sa vyjadril, či si uplatňuje predkupné právo. Oprávnený na to nereagoval a žalované mesto kúpnu zmluvou z februára 2005 pozemky previedlo na tretiu obchodnú spoločnosť. Správca konkurznej podstaty dospel k tomu, že mu tým bola spôsobená škoda a túto pohľadávku na jej náhradu pre porušenie predkupného práva zmluvou z februára 2007 postúpil na právneho predchodcu sťažovateľa, ktorý ju v priebehu konania postúpil na sťažovateľa. Tieto skutočnosti okresný súd posúdil tak, že odkázal na právny názor krajského súdu z jeho skoršieho zrušujúceho uznesenia, podľa ktorého predkupné právo nepatrilo do konkurznej podstaty oprávneného.

3. Krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom z 29. októbra 2019 rozsudok okresného súdu potvrdil. Zotrval na závere svojho rozsudku z 25. februára 2014, podľa ktorého predkupné právo nepatrilo do konkurznej podstaty oprávneného. Vychádzal z § 6 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, podľa ktorého do podstaty nepatrí majetok, ktorého sa nemôže týkať výkon rozhodnutia, § 113 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekúciu možno vykonať aj postihnutím iného prevoditeľného majetkového práva, a § 604 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predkupné právo neprechádza na dediča oprávneného a nemožno ho previesť na inú osobu. Podľa krajského súdu predkupné právo je neprevoditeľné, nie je postihnuteľné exekúciou, nepatrilo do konkurznej podstaty oprávneného, a preto vyhlásením konkurzu na oprávneného neprešlo na správcu konkurznej podstaty. Žalované mesto tak neporušilo svoju povinnosť, keď pozemky neponúklo správcovi konkurznej podstaty. Okrem toho krajský súd uviedol, že vecná správnosť jeho záveru už bola posúdená na ústavnú sťažnosť sťažovateľa proti jeho skoršiemu rozsudku z 25. februára 2014, keď bola ako zjavne neopodstatnená uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 132/2016 odmietnutá (toto rozhodnutie krajského súdu bolo zrušené z iných dôvodov na dovolanie sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu z 27. septembra 2018). Z uznesenia ústavného súdu vyplýva, že záver krajského súdu o tom, že predkupné právo nepatrilo do konkurznej podstaty oprávneného, nepredstavuje porušenie ústavných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy.

4. Proti rozsudku krajského súdu z 29. októbra 2019 podal sťažovateľ dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ poukázal na nesprávne právne posúdenie otázky vzniku a zániku predkupného práva a je toho názoru, že krajský súd sa posúdeniu týchto zásadných otázok vyhol. K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP sťažovateľ poukazoval na nesprávne právne posúdenie viacerých právnych otázok.

5. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol. K vade podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že nesprávne právne posúdenie túto vadu nezakladá. K nesprávnemu právnemu posúdeniu právnych otázok podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) najvyšší súd konštatoval, že od žiadnej z nich nezáviselo rozhodnutie krajského súdu, keďže kľúčovou otázkou bolo, či predkupné právo patrí do konkurznej podstaty, čo krajský súd aj jednoznačne posúdil. K nesprávnemu právnemu posúdeniu právnej otázky podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (právna otázka dovolacím súdom nevyriešená) najvyšší súd poukázal na sťažovateľovu formuláciu: „... *nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu, že predkupné*

právo do majetku podstaty úpadcu nepatrí, je správny a zákonný, majúci oporu v skutkových zisteniach i právnom posúdení veci, pričom jeho správnosť potvrdil i ÚS SR. V danej veci absentuje ustálená judikatúra, preto žalobca uvádza ďalší dovolací dôvod, a to správny právny názor je, že predkupné právo nezaniklo vyhlásením konkurzu, odvolací súd neuviedol žiadnu právnu normu v tejto súvislosti.“ Najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľ na jednej strane namieta nesprávne právne posúdenie toho, že predkupné právo do konkurznej podstaty nepatrí, no na druhej strane za správny právny názor považuje, že predkupné právo nezaniklo vyhlásením konkurzu. Najvyšší súd to posúdil tak, že tieto právne otázky nie sú totožné a sťažovateľ ďalej rozvíja len otázku, či vyhlásením konkurzu došlo k zániku predkupného práva. Najvyšší súd to ustálil ako dovolaciu otázku sťažovateľa. K nej uviedol, že nešlo o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu a jej zodpovedanie by nevedlo k zrušeniu alebo zmene rozsudku krajského súdu.

III.

6. Namietané porušenie ústavných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ vyvodzuje z arbitrárneho a nezrozumiteľného právneho posúdenia napadnutých rozsudkov. Podľa sťažovateľa súdy neuviedli právne posúdenie neplatnosti výzvy žalovaného mesta na uplatnenie predkupného práva, keď opomenuli zákony o obecnom zriadení a o majetku obcí. Ďalej nesprávne posúdili otázku porušenia predkupného práva žalovaným mestom. Nesprávne a v rozpore s judikatúrou posúdili vznik škody, keď ustálili, že porušením predkupného práva záväzkovej povahy nemožno škodu spôsobiť. Súdy ďalej dospeli k nesprávnemu záveru, že vyhlásením konkurzu došlo k zániku predkupného práva. Okrem toho neuviedli právne posúdenie toho, či správca pri prevádzke podniku môže nadobúdať nehnuteľnosti. V rozhodnutiach absentuje právne posúdenie predpokladov zodpovednosti za škodu. Súdy napokon nesprávne posúdili otázku, či úpadca mohol uplatniť predkupné právo aj po vyhlásení konkurzu, a v prípade, ak by predkupné právo k pozemkom neuplatnil, či by šlo o vzdanie sa práva, ktoré je podmienené súhlasom správcu. Porušenie ústavných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ odôvodňuje tým, že súdy nesprávne aplikovali relevantné právne normy, čím bolo zasiahnuté do jeho nároku na náhradu škody.

7. Sťažovateľ namieta porušenie práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a na súd zriadený zákonom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo odvodzuje z toho, že na krajskom súde došlo k zmene sudcu spravodajcu a krajský súd mal rozhodovať o opravných prostriedkoch strán v rovnakom senáte.

8. Napokon sťažovateľ namieta aj porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Poukazuje na dĺžku konania v jednotlivých inštanciách a takisto poukazuje na jednotlivé kritériá pre posudzovanie prietahov. Poukazuje na to, že vec nebola skutkovo a právne zložitá.

IV.

9. Čo sa týka porušenia ústavných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, argumentácia sťažovateľa vôbec nediferencuje medzi namietanými rozhodnutiami krajského a najvyššieho súdu. Je tomu tak napriek tomu, že rozsudkom krajského súdu bola jeho žaloba zamietnutá, a to na základe jediného právneho záveru,

ktorého podstatou bolo to, že predkupné právo nepatrilo do konkurznej podstaty oprávneného. Na strane druhej dovolanie sťažovateľa proti tomuto rozsudku krajského súdu bolo najvyšším súdom odmietnuté z procesných dôvodov. Argumentácia sťažovateľa proti rozdielnej podstate namietaných rozhodnutí je postavená na tom, že všeobecné súdy okrem zodpovedania otázky zaradenia predkupného práva do konkurznej podstaty mali pre správne rozhodnutie sporu zodpovedať aj množstvo ďalších v ústavnej sťažnosti formulovaných právnych otázok. Túto námietku nedostatočného vysporiadania sa s jeho právnou argumentáciou však sťažovateľ mohol uviesť v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Sťažovateľ však túto argumentáciu uvádza až v ústavnej sťažnosti.

10. Sťažovateľ tak vo vzťahu k tejto vade rozsudku krajského súdu nevyužil dovolanie ako právny prostriedok, ktorý mu zákon priznáva na ochranu jeho základných práv. Preto je ústavná sťažnosť sťažovateľa v rozsahu proti rozsudku krajského súdu podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípustná. To isté platí aj vo vzťahu k námietke porušenia ústavných práv sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a súd zriadený zákonom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ tieto námietky v dovolacom konaní nevzniesol, hoci ide o námietky, ktoré sa týkajú rozhodovania sudcov krajského súdu. Preto je ústavná sťažnosť v rozsahu proti rozsudku krajského súdu neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákonná o ústavnom súde odmietnutá.

11. Nediferencovaná a neadresná je argumentácia sťažovateľa aj vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu, z ktorého je zrejmé, že najvyšší sa vecnou stránkou dovolateľom nastolených otázok nezaoberal. Dôvodom odmietnutia dovolania bolo také vymedzenie dovolacích otázok (§ 421 CSP), od ktorých nezáviselo rozhodnutie krajského súdu, ako aj nesprávne vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. V spore krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu z dôvodu, že predkupné právo nepatrilo do konkurznej podstaty, a preto ani žalované mesto voči správcovi konkurznej podstaty nemalo povinnosti z predkupného práva. Krajský súd túto otázku ako zásadnú pre rozhodnutie jasne identifikoval. Sťažovateľ však v dovolaní túto otázku jednoznačne neoznačil a podľa najvyššieho súdu sťažovateľom nastolené otázky nie sú tie, od ktorých záviselo rozhodnutie krajského súdu. Sťažovateľ túto právnu úvahu najvyššieho súdu, ktorá vyústila do odmietnutia dovolania, v ústavnej sťažnosti nenamietol. V ústavnej sťažnosti formuloval nové a s podstatou rozhodnutia krajského súdu nesúvisiace právne otázky, ktoré ani nevyjadril v dovolaní proti rozsudku krajského súdu. V rozsahu proti uzneseniu najvyššieho súdu však možno preskúmať len tie otázky, na ktoré najvyšší súd odpovedal, alebo na to, že najvyšší súd na určitú v dovolaní nastolenú otázku neodpovedal alebo odpovedal nesprávne.

12. Argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu však vôbec nereaguje na podstatu jeho dôvodov a záver o odmietnutí jeho dovolania. Z takejto neadresnej argumentácie, z ktorej sťažovateľ vyvodzuje porušenie ústavných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, však vôbec nemožno vyvodiť, že by najvyšší súd o jeho dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku rozhodol svojvoľne či formalisticky, a tak v rozpore s jeho ústavnými právami (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Inak povedané, v konaní o ústavnej sťažnosti možno preskúmať argumentáciu najvyššieho súdu, pričom najvyšší súd sa v tomto prípade k veci samej nevyjadril, preto túto neexistujúcu argumentáciu nemožno v konaní

o ústavnej sťažnosti preskúmať. Bolo možné preskúmať len argumentáciu najvyššieho súdu vo vzťahu k dôvodom, pre ktoré dovolanie odmietol. Túto argumentáciu však sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nevzniesol, a preto je ústavná sťažnosť v rozsahu proti uzneseniu najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

13. Sťažovateľ napokon namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a to postupmi všeobecných súdov v konaniach o jeho žalobe sťažovateľa, dvoch odvolaniach a jeho dvoch dovolaniach. K tomu treba uviesť, že ústavná sťažnosť musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv (IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 6/03, III. US 206/2022). To je akceptované aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

14. Namietané konania pred okresným a krajským súdom boli vo veci samej vyriešené ich rozhodnutiami. Rovnako tomu bolo aj v prípade najvyššieho súdu, keď je zrejmé, že podanie ústavnej sťažnosti je reakciou na jeho konečné rozhodnutie. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť po právoplatnom skončení všetkých namietaných konaní. Jeho žaloba o zaplatenie pohľadávky je právoplatne a mimoriadnym opravným prostriedkom nenapadnuteľne zamietnutá. Tým bola nastolená právna istota sťažovateľa vo vzťahu k jeho domnelému právu na náhradu škody. V čase podania ústavnej sťažnosti k namietanému porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov dochádzať nemohlo. Preto je ústavná sťažnosť vo vzťahu k námietke o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zjavne neopodstatnená, a preto bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Na tom nemení nič ani skutočnosť, že je možné, že do podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté o výške nároku žalovaného mesta na náhradu trov konania. Toto právo je právom druhej a úspešnej strany sporu, pričom z nerozhodnutia o tomto nároku nedôvodne žalovanej druhej strany sporu nemožno vyvodiť právnu neistotu sťažovateľa v otázke dôvodnosti jeho žalobou uplatneného práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. decembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu